

den Sidste af dem, der, som jeg troer, paa nogen Maade kan kaldes en Embedsmand i Hoffets Tjeneste, — det er en Embedskone eller Embedsjomfru, men det gjør ikke noget til Sagen, hun indtager Embedsmandens Plads —, og derfra overgaae vi til Betjentene. Det er meget mindre Misforholdet mellem de egentlige Pensionister og Statens pensionerede Embedsmand, som her kan komme under Omtale — der er maaffee aldeles ikke noget saadant Misforhold, og de staae maaffee Samtlige paa lige Fod —, end det er Misforholdet, hvori vi sætte de i Forslaget efter dem Følgende med tilsvarende Statsjenerere. Det kan ikke nytte, at vi ganske ville frigjøre os for Sammenligningsretten. Jeg for min Part skal gjøre Alt, hvad der staaer i min Magt, for at faae Enhver til at begribe: „Du skal vide, hvad Du har Ret til at fordrø for Din Tjeneste og forresten hverken see til Høire eller Venstre; Sammenligning er Du ikke berettiget til at gjøre“; men, hvor hyppigt vi end gjentage dette, og hvormeget vi end bestræbe os for at gjøre det gjældende, saa kan dog denne Regel ikke altid gjøres gjældende; og den modsatte menneskelige Indskydelse, som driver til Sammenligningen, vil i dette Tilfælde virke skadeligt netop i en Retning, hvor vi i nærværende Dieblit bør gjøre os al Umage for at afværge den, idet Sammenligningen nemlig vil kaste et Misnoie ud med Hensyn til det Udbytte, Hoffjenersten giver i Forhold til andre Embedsstillinger. Er der nogen Tid, hvor det er nødvendigt at bringe Folket til at forlige sig med Hoffernes Tilværelse, saa er det den nærværende; men, naar vi kaste en Art af Tilfredsættelse paa Statsjenereren ligeoverfor Hoffjenereren, saa gjøre vi Hofferne en stor Skade, saa lade vi dem savne den Bestyttelse, de skulde finde i vore besindige Raadslagninger. Dette er Overveielser, som vi ikke kunne frigjøre os for, og der skeer i saa Henseende ingen Overræffelse for de vedkommende Personer; thi man maa ikke glemme, at fra Aaret 1840 eller 41, eller maaffee 1842 staaer hele Apanagevesenet paa en ganske anden Fod, idet det ikke mere er Kongen, som holder Hoffet for sin Regning for samtlige Personer af den kongelige Familie, men Staten har affundet sig med

samtlige disse Personer, saaledes at disse igjen skulle affinde sig med deres eget Tjenerskab, og, dersom de fra den Stund af have ansat Nogen i deres Tjeneste, uden at advare dem om, at det kun er for deres Levetid, at de her handle, og at de udover den Tid ingen Ret kunne give dem, saa har der ikke været handlet med den fornødne Estertanke. Jeg indrømmer meget gerne, at det maaffee ikke er skeet, og jeg indrømmer ogsaa meget gerne, at de Personer, som vi her handle om, for en væsentlig Deel have tænkt sig deres Stilling anderledes; men jeg indrømmer dog paa ingen Maade, at Kokskepiger, Koffkepiger og Brændekarle, som have været ansatte med halvaarsviis Opfyldelse, have tænkt sig at være sikre paa en livsvarig Pension, og, have de det, da have de baaret sig ad paa samme Maade som den, der kjøber af en uhyemlet Sælger, og saa maae de tage Skade for Gjengjæld. Vi maae i denne Sag gaae saa langt, vi kunne, gjøre saameget, vi kunne, for at affinde os paa en lemfældig Maade med denne Fortid; vi skulle gjøre det i Grundring om den Person, hvis Tjenerkab her handles om, og som har nydt en stor Hæder og Anseelse, men videre skulle vi for Hendes Hæders og Anseelses Skyld ikke gaae.

Finantsministeren: De sidste Ord af den ærede Rigsdagsmand kan jeg ikke nofsom anbefale til det ærede Things Opmærksomhed, at man nemlig tager Hensyn til denne Sags særregne Væffenhed og til den høie Person, om hvis Hofbetjente der her handles, og jeg forlanger paa Regjeringens Vegne visselig ikke, at man i dette Hensyn skal gaae videre end samtlige de øvrige Forhold kunne tilfige. Jeg kan ogsaa være enig med den ærede Rigsdagsmand i hans Betragtning over hvad der kan siges at være i Hofferens egen velforstaede Interesse, men paa den anden Side troer jeg ogsaa, at man vil indrømme mig, at man i at fyldestgjøre et saadant almindeligt Hensyn vel bør vogte sig for ikke at træde enkelte Individens vel begrundede Forventninger, for ikke at sige Rettigheder, for nær, idet det ikke bør gaae ud over den Enkelte, at Rigsdagen søger at statuere Principer, naar den Enkelte maa erkendes at have en begrundet Forventning om sin Sags Afgjørelse paa en anden Maade.